

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Hegyedévre 2 korona 50 fillér. félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a kérésatok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Mit akar a nemzet?

Látszatra úgy fest a helyzet, hogy: A magyar nemzet azt akarja, hogy a magyar államkincstárnak ne hitelezzenek a pénzintézetek.

A magyar nemzet azt akarja, hogy a magyar állami járadékok kamatait ne fizesse ki az államkincstár.

A magyar nemzet azt akarja, hogy a magyar állam hadserege ne legyen védőképes.

A magyar nemzet azt akarja, hogy a magyar államnak a külföldi államokkal szemben ne legyenek szerződéssel biztosított külkereskedelmi jogai.

Ki tagadná, hogy tényleg — a mi magyar lapjaink jó részét olvasván — úgy fest a helyzet, ahogy a fentebbi pontozatokban megírtuk s hogy a nemzet elkülönült érdekek után kapkod az állami élet érdekeitől. A kérdés csak az, hogy csakugyan ezeket akarja-e a magyar nemzet?

Mert ha tényleg ezeket akarja, akkor nem jót akar és akkor támadniuk kell hazafiaknak, akik a nemzetet saját akarata ellenére is megmentik az állam megsemmisülésétől.

Vizsgálva, boncolva a kérdést, egy másik kérdés toladodik elénk: Miért akarná voltaképpen a magyar nemzet azokat, amiket fentebb írtunk?

Erre aztán mindössze is azt a feleletet kapjuk a vezéri tanács szócsöveitől:

Azért, mert valaki azt találta mondani, hogy a király azt gondolja, hogy a hadsereg vezényleti joga abszolút felségjog, holott ez a felségjog is éppen olyan alkotmányos felségjog, mint a királynak bármely más alkotmányos felségjoga.

A király azt gondolja. Ezen a rövid négy szócskán sarkallának hát a magyar alkotmányválság? Ezért kellett rázúdítani erre a szerencsétlen országra azt a rettenetes sok nyomort és szenvedést, mely rombolásaival évtizedekre fogja visszavetni gazdaságilag és pénzügyileg az országot?

Mi persze nem tudjuk, mit gondolhat a király? De azt tudjuk, hogy: a törvény a hadsereg vezényleti jogát is alkotmányos jognak tekint; s hogy a kilences bizottság javaslatai szerint is a minisztérium politikai felelőssége és az országgyűlés törvényeszerű befolyása ama fejedelmi jogra is kiterjed, mely az 1867-ik évi XXII. t.-c. 11. §-ba van foglalva.

Hát ha így van. — pedig tényleg így van — miért van akkor mégis alkotmányválság Magyarországon?

Azért, mert egyes politikai pártok szövetsége azt hirdette magáról, hogy ő a nemzet.

A koalíció meghódította a közhangulatot és cselekedte ezt olyan ígéretekkel, melyeknek beváltására sohasem gondolt, de nem is gondolhatott.

Kacérkodott a negyvennyolcas politikai programmal, melyről vezérei maguk is tudják és nyíltan beismerve, hirdetik, hogy az megvalósíthatatlan.

Küzdelenbe hajszolta bele a nemzetet olyan jogokért, melyekre a nemzet évszázadok óta vágyakozik, melyeket azonban csak bekésségesen, komoly, megfontolt előhaladással lehet majd valamikor elérni. A koalíció vezérei nemcsak sejtették, de föltétlenül tudták is, mert ezt tudniuk kellett, hogy az általuk megindított küzdelem, abban a keretben és formában győzelmesen nem végződhet. A magyar nemzet legnagyobb államférfiai, az összes közjogi tudósok megmondották előre, hogy ennek a küzdelemnek vagy véres forradalom, vagy abszolútizmus lehet csak a következménye.

Minden lépésnél figyelmeztették a nemzetet: ne higgyen vakon, ne kövesse a vezéreket, mert az ország ezeréves alkotmánya van kockára vetve.

A komoly szóra azonban hallgatni nem akartunk. Hiszen másfelől meg vérmes reményekkel biztatgattak és mi szívesen szereltük inkább azt a biztást hinni, hogy vágyaink beteljesednek, törekvéseinknek pedig győzelmet fognak szerezni azok, akik a maguk rettenetesen túltengett elbizakodottságukban önmagukat tolták a magyar nemzet helyére.

Széll Kálmánt, a legkonciliansabb magyar államterfít egyszerűen elzavarták a miniszterelnöki székbe.

Aztán lehetetlenül tették a parlamenti tanácskozást.

Megfosztották a parlamenti többséget a szólásszabadság, a szabad véleménynyilvánítás és határozathozatal jogától.

Egy jelentéktelen kisebbség magához ragadta a nemzet költségvetési jogát és törvénytelen helyzetbe kergette bele az országot.

Ettől a pillanattól fogva a parlamenti kisebbség zsarnoki hatalma érvényesült az ország felett.

Nem a királyi felségjog alapján voltak elnapolva, berekesztve az országgyűlési ciklusok, hanem az obstrukció

akarta, volt országgyűlés, ha nem akarta, nem volt. Ha akarta, volt tanácskozás, ha nem akarta, nem volt.

Az alkotmányos, felelős és független kormány kénytelen volt úgy táncolni, ahogy a Zoltánok fűtyültek. A kormányé volt a felelősség, — nehezebb rész, a Zoltánoké a népszerűség, ami — sajna — nálunk még mindig a leglármásabb nagyszójuaknak és nem a nemzet komoly munkásainak jár ki.

Hát mi volt ez? Vajjon tiszta, alkotmányos élet volt ez? Vajjon nem-e éppen olyan, vagy még annál is rosszabb élet volt ez, mintha az országgyűlés már akkor is fel lett volna osztalva?

Mondjuk meg kertelés nélkül, magyaráz: Bizony ez alkotmányrombolás volt; kegyetlen, lelkellen és hazafiatlan rombolás.

Ma már — nagy későre — belátja mindenki, hogy Széll Kálmánt nem kellett volna küldözni a miniszterelnökségből. Belátja mindenki, hogy ezt az embert, Deák Ferenc hagyományainak letéteményesét, meg kellett volna hagyni felelős miniszterelnöki állásában és meg is kellett volna becsülni.

Akkor kinevelték őt a passzív rezisztenciájáért. Pedig mikor ő félreállt, már mindenki tudta, hogy bárki követtezzék őt utána, bárki legyen kormányelnök vagy miniszter, annak a következő kormányának mulhatatlannul az obstrukció garázdálkodásainak a megszüntetésére kell első sorban törekednie.

Igy következett Széll után Khuen Héderváry, majd Tisza István gróf. De ki beszélt még akkor a magyar vezényszórol?

Tisza István grófot, néhány malcontens kivételével — az összes ellenzéki pártok megjeléngették, mikor a kilences bizottság javaslatait a képviselőház asztalára letette. Benne van ezekben a javaslatokban jóformán minden katonai reform, melyet a nemzet négy száz év óta igényel.

Az obstrukciónak azonban ez sem imponált. Felrugta az Széll Kálmán passzív rezisztenciáját és beleakaszkozott! Tisza István gróf erős kezébe is.

Igy következett be 1904. november 18-ika és ennek nyomán az 1905. januári általános képviselőválasztás.

Persze, ahogy e választásnál többségre jutottak az obstrukció hívei, egyszerre megfordult a parlamenti elvek tekintetében a felfogása is és ekkor

már erősen követelődött azon, amit — mint kisebbség — tagadott, hogy a parlament többség akarátán kell érvényesülni. De hol volt már akkor ez az elv? Felrugva, összetépve, kipofozva kuporgott a parlament folyosóján.

Ez történt és nem az, hogy eleitől fogva a vezényszót követelték volna. Sőt ma sem követeli ezt igazában senki. Ezzel a nyelvkérdéssel csak a nemzet lelkét lehetett felkorbácsolni. Arra volt csak jó ennek a felbolygatásnak, hogy a magyarságot az obstukció háta mögé terelje. Oda is terelte. S a vége az, hogy megünyk az abszolutizmus felé, mint ahogy erre a jók mindig figyelmeztettek. Ezt azonban csak nem akarta talán a nemzet és ma sem akarhatja.

A nemzet ma is azt akarhatja csupán, hogy 67-es alapon álló kormányképes többség legyen a parlamentben.

És ha tiszter egymásután választunk és ha a korteskedéssel tiszter egymásután sikerülne is 48-as többséget küldeni a parlamentbe, mi akkor is az mondjuk, hogy nem az az igazi nemzeti akarat, mert a negyvennyolcas program ma annyira kormányképtelen, hogy maga Kossuth Ferenc sem meri azt kormányképesnek elismerni.

A képviselőválasztók összeírása.

Az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítása tárgyában a belügyminiszter az ország valamennyi központi választmányához a következő rendeletet intézte:

»Hivatkozással az 1899. XV. törvény-cikk 145. szakaszára, felhívom a címet, hogy az országgyűlési képviselőválasztók 1906 évi névjegyzékének kiigazítása, illetőleg az 1907. évre érvényes névjegyzék elkészítése céljából szükséges intézkedéseket tegye meg.

Mint hogy a költségvetésen kívüli állapotra való tekintettel több központi választmány részéről azon kérdés vetetett fel, vajjon a választói jogosultság megállapításánál, illetőleg a kiigazítási munkálatoknál mely adó vétessék alapul, az egyöntetű eljárás megőrzésére indokból a Cimmel a következőket közlöm:

A pénzügyminiszter úrtól vett értesítés szerint az állami egyenes adók az 1905. évre, illetőleg 1905—1907. évekre vonatkozó kivételése 1904. évi szeptember hónap 28-án 86.437. szám alatt kiadott (Pénzügyi Közlöny 1904. évi 29. számában megjelent) korrendelettel megindított.

Miután az 1905. évi január hó 1-én bekövetkezett a költségvetési törvényen kívüli állapot, 1905. évi január hó 17-én 191. szám alatt kelt körrendelettel a pénzügyigazgató-ságoknak meghagyott:

1.) hogy az adókiivető bizottsági tárgyalást nem igénylő s az 1883. évi XX. törvény-cikk 11. szakaszának 1. és 2. pontjában felsorolt állami egyenes adókra vonatkozó lajstromokat készítsék, illetőleg készítsék el, azokat fölvizsgálva érvényesítési záradékkal lassak el s az ezekben foglalt adóteleknek a főkönyvben leendő előírása iránt intézkedjenek; a lajstromoknak közszemlére való kitétele s az azokban foglalt adóknak az adókönyvesekbe leendő bejegyzése azonban függőben tartandó;

2.) hogy az adókiivető bizottságok által megállapítandó és az 1883. XLIV. tör-

vény-cikk 11. szakaszának 3-ik pontjában felsorolt egyenes adóra nézve a kiszámítási javaslatokat készítsék el; a javaslatokat megükben foglalt lajstromnak közszemlére kitételét s az adókiivető bizottságok összehívását azonban tar sák függőben.

Ezen intézkedések, melyek ugyanazonkon az elveken alapulnak, melyeken a m. kir. közigazgatási bíróság pénzügyi osztályának 608. sorszámú elvi jelentőségű határozata nyugszik, rendes időben végrehajtottak és így az állami egyenes adók — a kiivető bizottsági tárgyalást igénylő adónemeket kivéve — az 1905. évre megvannak állapítva s az adókönyvekben tételesen előírva.

Az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének az 1899. XV. törvény-cikk értelmében leendő kiigazításánál tehát az 1883. XLIV. t. c. 11. paragrafusának 1. és 2. pontjában felsorolt állami egyenes adók az 1905. évi állapot szerint akadálytalanul felhasználhatók, ellenben az idézett törvény-cikk 3. pontjában felsorolt állami egyenes adóknál, minthogy azoknak bizottsági megállapítása mindaddig meg nem történhetett, a megelőző 1904. évi adó vendő alapul

Angol munka a balkáni kapcsolatról.

Egy nemrég megjelent angol munka azt a véleményt fejezte ki, hogy Magyarország, Románia, Szerbia, Bolgárország, Horvátország olyan kapcsolatba lépnek Németországgal, mint ahogy jelenleg Poroszországhoz Bajorország vagy Szászország, Württemberg állanak. Vagyis alája volnának rendelve. A nagyméretű német gazdasági szükséglete van Magyarországra, mint egy falat kenyérré, hogy túlnépeségüket hová dobhassák. Évenként nyolcszáz ezer főt szaporodik a német faj s az a túlnépeséget el kell helyezni, nem kivándorlással — mint eddig — Amerikába, mert akkor elvesznek az anyaországra, hanem vagy kitelepítéssel német gyarmatokba, vagy áttelepítéssel Európa keleti részeibe, Magyarországra és a Balkán-félszigetre ahol földrajzi összefüggésben maradnak a németekkel és mint annak előfutárjai, előkészítik a jövőben Nagy-Németországot. A német sajtó egy része széltében hirdeti, hogy előkövetkezett a világ felosztásának ideje a nagy világhajok közt: a németé Europa keleti Kisáziájával együtt. Ez az u. n. »Drang nach Osten«.

Az első adozat mi volnának a Duna völgyének urai. Jogcímük, hogy mi képtelenek voltunk ebből az országból valamit csinálni; ami itt művelődés, haladás tapasztalható, az a németek százados munkája. Nekik köszönhetünk mindent és mégis halatlank vagyunk! Gyűlölettel fizetjük a jótétet. A nagy német terjeszkedés egyik főharcosa, Lagarde, így ír rólunk: »Minden szláv gyűlöl minket tiszta szívből, leginkább a csehok ... De legjobban a magyarok gyűlönek ... Mindezek azért gyűlönek, mert tudják, hogy a mi életünk az ő halálukat jelenti, mert tudják, hogy nélkülünk szellemileg nem lehetnek és ennek ellenére sem akarták felsőbbességüket elismerni. Magyarok, csehok fölösségei terhei a történetnek ... A német kivándorlást rendszeresen ... Magyar ország volt és magyar részeit fel kell terelni. ... A voltaképeni turáni magyarok el vanak satnyulva ... Minél előbb tűnnek el ezek az igazi magyarok, annál jobb lesz az rájuk és ránk nézve is«.

Még cifrábbak a részletek, a hogy a

magyarsággal el akarnak banni. Magyarországot az őrvönöz országosított véleménye szerint — csak egy kis őrvönöz ország lesz, melytől a szerb és oláhok részeket, tehát Erdélyt is leválasztották. De még ez a kicsi magyarság se lesz alkotmányos állam, hanem diktatúra alatt fog kormányoztatni, míg a magyarság lassankint kúsztatitattik gazdasági kisajátítás útján, hogy németéssé uljon a helyébe. A magyarság megfosztatik minden politikai jogtól. Magyar ember csak úgy lesz választó vagy választható, ha hivatalosan kijelenti a hatóságok előtt, hogy beáll németnek. Vagyonáról sem rendelkezhet szabadon magyar ember; csak lefelé vagy fölfelé örökölheti szabadon, az első oldalágakon csak elsőszígen. Azontúl a magyar vagyona az államra száll és a magyar föld kiosztatik a német paraszt telepecsek közt.

A nők szerepe a honi ipar pártolása terén.

Kereskedőink a folytonosan csökkenő fogyasztóképeség hatása alatt folyton kisebb forgalmat csinálnak s ha a régi jó időkben nem sikerült e rő s alapot szerzeniök, a mai rossz viszonyok közt el kell merülniök.

Közgazdasági tényezőinkben nem hiányzik a jóakarát, hogy hazánk közgazdaságának e rákfenéit kiirtsák. Az első főladat természetesen az volt, hogy a baj okát és orvoslási módját megállapítsák. Összes közgazdasági tényezőink egyetértőleg megállapították, hogy a közgazdasági élet romlása arra vezethető vissza, miszerint iparunkat a saját hazájában is vezenyképtelen osztrák ipar évszázadok óta mindenaron elnyomni törekedett és hogy a magyar társadalom évtizedek hosszú sora alatt semmit sem törődött azzal, mi zerint mindig több, ma már mintegy évenként 400 millió korona vándorol ki az országból pusztan ipari munkabér fejében.

Zsenge iparunkat csakis két tényező hathatós támogatása képes a végpusztulástól megmenteni és pedig az államhatalom anyagi támogatása és a társadalom tetekben nyilvánuló hazafias iparvédelmi tevékenysége.

Az államhatalom az utolsó évtizedben, mióta Szerényi József államtitkar vezeti az ipari ügyeket, dicseretre méltó buzgalmat fejt ki az ipar támogatása körül, a mi gyakran segélyezésében, kéznüparosoknak gépekkel való ellátásában, a haziparunk vándortanítók révén való fejlesztésében, az iparosok kiképzésében nyilvánul meg. Sajnos azonban, hogy az államhatalmat az Ausztriával kötött kereskedelmi- és vámserződés nagyon feszélyezi abban, hogy a honi ipart a silány osztrák árak beözönlése ellen kellőleg megvédelmezhesse, hogy továbbá az ipar támogatására jöle tényebb összeget állítson be az évi költségvetésébe.

Az ipar radikális fejlesztésére mindenestre az önálló vámterület mielőbbi életbeléptetése volna a legalkalmasabb eszköz, amde addig sem szabad iparunkat magára hagynunk, míg az önálló vámterület életbeléptethető lesz, mert addigra iparunk annyira elpusztulhat, hogy föltámasztására többé az önálló vámterület sem lesz elegendő varázsszer.

Ily körülmények közt a társadalom szervezésében kell azt az egyetlen eszközt keresnünk, a mely a honi ipart a külföldi verseny gyilkos nyomasa ellen szerettel védelemre vegye. Nem értjük ezalatt a védelem alatt azt, hogy a külföldi verseny alól fölszabaduló ipart garazdakodni hagyjuk, mert hiszen a szabad verseny az iparnak élető elemé, de igenis értjük alatta a hazai iparnak az ellen való megvédését, hogy osztrák gyárosok összeszküdnek egy fejlődő magyar gyar ellen és 1—2 évig onköltségi aron alul, tehát veszteségre adjak el nálunk árúkat, csakhogy az egymagában álló tőkeszegény magyar gyarost tönkretegyék. Csak

természetes, hogy ennek megtörténte után ismét fölemelk az árakat, meg pedig az eredeti áraknál is jóval magasabba. Így tettek tönkre már több magyar gyárat, vagy egálabb is kényszerítették sokakat hogy, velük kartellbe lépjenek és csak azt és csakis annyit gyártsanak, a mit a diktátorok megengednek. Legutóbb egy alakulóféltben volt sörétyárnak előre bejelentettek az osztrák gyárosok, hogy bármily áldozatok árán is, de feltétlenül tönkretessék, azért tehát jobb lesz nem is kizendni Magyarországon a sörétygyártással.

Próbálják ezt a magyar gyárosokkal megtenni akkor, ha a magyar vadászok kijelentik, miszerint a jelenlegi árak mellett csakis honi származású söréteket használnak. Úgyebár akkor nem tehetik, mert hiába nyomják le az osztrák gyárosok ideiglenesen az árakat, a közönség átlatva a szítán, még is csak a magyar gyártmány mellett tart ki, nem törődve az ideiglenes anyagi áldozattal sem, a mi később bizonyára megtérül, mikor a magyar gyár versenyképessé vált az osztrák gyárosokkal szemben.

Sajnos, ily nemes elhatározásra a magyar társadalom még nem jutott, pedig még a leghatalmasabb iparral bíró országokban is mindenütt védik a honi ipart, mindenütt vannak széleskörű iparpártoló egyesületek, a melyek mindenütt megvédik honfitarsaik munkáját a külföldi verseny ellen. Ne menjünk messze, a szomszéd Ausztriában is számos egyesület és kör határozatlanul kimondta, hogy tagjainak kötelezőségévé teszi, miszerint azok a magyar mezőgazdaság és ipar termékeit bojkottalják. Ezért nem mernek az osztrák kereskedők magyar származású árukat — hacsak titokban nem — rak-taron tartani.

Ausztriában nőket és gyermekeket templomokban megeskettettek, hogy magyar árut nem vásárolnak. Még Karlsbadban is, a hova ezerszámra mennek honfitarsaink bajukra gyógyírt keresni és pénzüket elhagyni, meg mertek tenni azt, hogy a magyar furdóvendégek bosszúságára falragaszokon kapacitáltak a lakosságok a magyar liszt bojkottá-lására.

Mindezekkel szemben a magyar társadalom mostanáig tétlenül nézte az osztrák ipar garazdalkodását hazánkban. A magyar közönség nem bizik iparunk létezésében, még kevésbé annak jóságában és így végtelen közönyvel szemléli, mint vándorok ki évente mintegy kétezreszámú korona az országból külföldi áruikért. Pedig mire egy magyar anya a fiat felneveli, a vándorló milliók szédületes számokká tornyosulnak, egy elvesztett nemzeti gazdsággá és hatalomra, a niből az ő fia is részt kérhetni volna idővel, mint térfi, a munka világában.

Hol van egy Kossuth Lajos, a ki varázs-szávaival fötázza az országot, annak a magyar ipar iránt fölélmestes nemtörődőséget tanúsító társadalmat lehangyolaltatja. Csak egy Kossuth Lajost adott a gondviselés a nemzetnek, az meg is tette kötelességét. Az ő lelkeben már a negyvenes években megfogamozott az a szándék meggyőződés hogy a honi ipar föllendítése hazánkunk életszükséglete és hogy erre az államhatalom csakis a társadalom hathatós közreműködésével lehet képes. E meggyőződését a pozsonyi diétán idézett főrendek és képviselők egy lelkes csapatjával közölvén, 1844-ben megalapította a védőegyletet, a melynek alapszabályait ő maga dolgozta ki.

A Védőegylet szorgalmasan és gyakorlatiasan ápolta a honi ipar érdekeit. Védte a hazai iparosokat a külföldi gyárosok tiszteltetlen verseny ellen, támogatta az érdemes iparosokat és kereskedőket, burdította a társadalmat előadásokkal, honi balok rendezésével és lapjai révén a honi aruk vásárlására. Rövid kétévi fennállása alatt 145 vidéki osztály csatlakozott a központ köré és e rövid idő alatt 156 új magyar gyár és ipartelep létrejöttét mozdította elő.

Sajnos, 1846-ban Kossuth Lajost a politika hívó szava elszólitotta a Védőegylet elérel és bár utóda, Gorove István az elődjétől tanult bugalommal vezette az ügyeket, a nagyközönség figyelmét a mind mozgal-

masabbá vált politikai viszonyok mindinkább elvontak a közgazdasági kérdések felől, míg végre a szabadságról vívott dicső küzdelem és az ezt követő gyászos elnyomatás megá-
sták a Védőegylet sírját, a mely rövid fennállása alatt is fényes tanúbizonyoságát adta annak, hogy a nemzet ősi ereje nem aludt ki, csak szunnyadt és fölébresztve, csodákat képes művelni.

Az elnyomatás keserves éveit alatt ki mertte volna a honi ipart védelmezni, ki mert volna az osztrák szoldosok által szuronyok hegyén behozott osztrák ipar ellen panasz-ködni, midőn szabadságával avagy esetleg életével játszott érte? Csak a hatvanas évek elején sikerült — akkor is csak a ruházódás terén — ismét divatba hozni a honi árukat, de úgy látszik, az elnyomatás keserveit átél nemzedék csak szalmalángot tudott fogni és csakhamar ismét visszaesett a közönyösség hibájába.

A hatvanas évek végén beállott új alkotmányos korszak alatt a nemzet el volt foglalva államiságának kiépítésével és a több évszázados küzdelem romjainak eltakarításával. E közben iparunk a fejlődésre képessé vált ugyan és a külföldi kiállításokon mindenütt az első kitüntetésekre érdemesítették, de nem bír mindmáig erőre kapni, mert nélkülöznie kellett a társadalom céltudatos támogatását. Mindenfelé akadtak egyes ideálisan gondolkodó honleányok és honfiak, akik belső sugallat folytán titokban partolták a honi ipart, de ezzel kérdéni nem mertek, mert gúny és lenézés jutott volna osztályrészüké a közönyös és bizalmatlan társadalom részéről.

Ujdonságok

Szentes, 1906 márczius 25.

— **Elhalasztott városi közgyűlés.** Mátéffy Ferenc dr. polgármester külön értesítést küldött szét a mult héten a városi képviselőkhöz arról, hogy április 12-én városi közgyűlés lesz, melyen Török Emil vasútépítési vállalkozónak a tiszai rakodóparti állomás létesítése érdekében benyújtott kérényét fogják tárgyalni. Időközben azonban a város április hó 10-re meghívást kapott a magyar államvasutak igazgatóságától, Budapestről, hogy kiküldöttével vegyen részt az ott a szentes-szentmártoni és szentes-vársárhelyi vasútvonalakon létesítendő motoros-közlekedés érdekében tartandó tárgyalásokon. És minthogy a városnak egyik elsőrangú érdeke, hogy a kérdéses vonalrészen a motoros közlekedés minél előbb meginduljon, — a polgármester úgy oldotta meg a kérdést, hogy újabb értesítést küld szét a városi képviselőkhöz, mely szerint a 12-re meghirdetett közgyűlést április 23-ra halasztja el.

— **A postaküldemények lefoglalása.** Vörös László kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki a posta hivatalos lapjában, a postaküldemények lefoglalása ügyében. A rendelet szerint, amely kiegészítője a hírlapok ellen megindított kormányakciónak, a királyi ügyész bármikor lefoglalhat bármely postai küldeményt: újságot, táviratot, levelet, vagy csomagot, a nélkül, hogy erről értesítsék akár a küldemény feladóját, akár azt, akinek a küldemény szánva van. Az új rendelet első szakasza szerint le lehet foglalni minden postai küldeményt olyan bűnügyben, melyet előrelátólag nem csupán pénzbüntetéssel büntetnek. A lefoglalást a bíróság rendeli el, de a rendelet harmadik szakasza szerint elrendelheti a királyi ügyész is, még pedig az 5-ik szakasz szerint nem csupán írásban, hanem élőszóval is. A lefoglalás a 3-ik szakasz szerint egyelőre csak há-

rom napig tarthat, de a bíróság vagy az ügyészség jogosított a meghosszabbításra is. A királyi ügyész fel van jogosítva az új rendelet által arra is, hogy távirat, vagy telefon útján rendelje el bármely postai küldemény visszatartását. Az új rendelet 11. szakasza szerint bíróságok, ügyészségek és rendőri hatóságok minden bűnügyben, saját ügyekben is, a postahivataloktól kívánhatják, hogy velük, vagy az általuk e célból megbízott közlegeikkel közöljék a büntető eljárás céljaira szükséges levelek, egyéb postaküldemények (ideértve a hírlapokat és mindennemű sajtótermékeket is) és a táviratok feladására és kézbesítésére vonatkozó adatokat, nevezetesen azt, hogy bizonyos egyén hol, mikor, mily levelet, postaküldeményt, vagy táviratot adott föl s illetve számára milyennek érkeznek. Igényelheti azt is, hogy ugyancz alkalommal az illető levelet, vagy postaküldeményt, hírlapokat és mindennemű sajtótermékeket is a posta és táviróhivatalban megtekinthessék. Táviratokra vonatkozólag az adatközlés a feladó és címzett nevének, a feladási és rendeltetési hely nevének, továbbá a kézbesítés helyének és idejének közlésén túl nem terjedhet. A szóban levő adatokra vonatkozó értesítések átvetelére, valamint a megjelölt levelek és postaküldemények megtekintésére a rendőri közlegyek is kiküldhetők. Az ebbeli megkeresésnek is hivatalos úton, írásban, szóval, vagy távirat, illetve távbeszélő útján a posta és táviróhivatalhoz kell intézteni. A 12-ik szakasz a posta- és táviróhivatalok kötelességeiről szól s ennek csak a következő rendelkezése érdekes: »A postaküldemények vagy táviratok lefoglalásáról, vagy a postaküldemények elkobzásáról nem szabad értesíteni sem a feladót, sem a címzettet.«

— **Vakok gyámlatása.** A vakokat gyámloló országos egyesület gondnokai: Vinkar Rezső kettős kérelemmel fordul a vakok érdekében az országban levő gazdasági egyesületekhez, ezek között a megyénkbeli gazdasági egyesülethez is. Nevezetesen kéri először is az egyesületeket, hogy támogassák a vakokat gyámloló országos egyesületet a vakok által előállított ipari készítmények anyagszükségletének beszerzésében. Szükségük van az iparcikkek előállításához, lőszörre, cirokra, síkgyökérre és nagymennyiségű fűzverszóra. Arra kéri tehát a gondnok a gazd egyesületeket, hogy lapjaik útján hívják fel a gazdaközönség figyelmét arra, hogy a vakokat gyámloló egyesület síkgyökereket és lőszört kisebb mennyiségben is vásárol, úgy, hogy aki egy postaküldeményt ezen termékekből beküld, azt az egyesület megveszi és a napi ar szerint érte járó összeget forduló postával megküldi az illetőknek. Fűzverszót az egyesület évenként mintegy 500 méterasztal vásárol s szívesen fogad mintaküldeményeket arajánással. A gondnokság kérelmének második része az általa gyámlolt vakok ipari készítményeinek vásárlására hívja fel a gazdasági egyesületek tagjait. A vakok készítenek fekéket, seprűket, kosarakat, labtörőket és harisnyákat. Készítményeik jók, csinos kivitelűek és nagyon olcsók, miért is a gazdaközönség első sorban a maga érdekét szolgálja, ha a fenti ipari arukban való szükségletét a vakokat gyámloló országos egyesülettel szerzi be, mi mellett az emberbarati szemlést is szolgálja, tudvalevően a legszerencsésebb, mert vak embertársainak nyujtva vásárlásával munkát és kenyeret.

— **Egyleti élet.** A csongrádmegyei történelmi és régészeti tarsulat ez évi április 1-én, tehát jövő vasárnap délelőtt 10 órákor tartja rendes éves közgyűlését az aispáni előadók terében. A közgyűlésen lesz a tarsulat elnöke, tisztikára és választmányja is újra választandó, miért is az elnökség fel-

kéri a társulati tagokat, hogy a közgyűlésen minél teljesebb számban szíveskedjenek megjelenni.

— Mikor a magyar ipart pártolják. A Turul nevezetű temesvári magyar cipőgyár esetére ki ne emlékezzenek. A Turul hatalmas kormánysegélyvel létesült, állítólag magyar cipőgyár volt s rövidesen külső felőle, hogy Marburgból, német földről szállítja be a kész cipőket, azokat itt megbolondítja valami magyar bepréssel és aztán mint magyar gyártmányt, magyar iparpártolás örve alatt szózza a közönség nyakába. Egy szomorú eset ez a sok közül, mely mind vakulj magyart játszik velünk. A tulipánkertek esete azonban mindennél felháborítóbb és amellel neveltségessé is tett bennünket éppen Bécs előtt, amely ellen való védekezésre kellene, hogy serkentessen. Trükknek játszották ki főrangú urak és hölgyek a tulipánkertet a nemzeti küzdelemben. A tulipánt, mint szimbólumot viselje minden igaz magyar ember, ezt a jelszót adták ki — s aki viseli, mind testvérként ismerjen egymásra a magyar iparvédelem és iparpártolásban. Testvéries jelvényről lévén szó, ősi magyar szellemben mindjárt kétféle tulipánmintát hoztak forgalomba, egy 1 koronást a szegényebb és egy 3 koronást a gazdagabb testvérnek. Tübben zománczott tulipán volt a jelvényen, melyet, mint brosszt kellett felűzni és amelyet a budapesti Kossuth-útcái vasárnapi déli korzón mutattak be az urak és hölgyek a nagyközönségnek azzal, hogy ez az ékes, tisztán magyar gyártmány kizárólag a Fischer-féle bécsi-útcái porcellánkereskedésben kapható. És mánap — már leleplezte a Nap című fővárosi lap-társunk, hogy a magyar iparpártolás és nemzeti ellenállás jelvényét, a tulipánkert tüzománcú tulipánjait Bécsben készítették és ugyanonnan való a brossnak a tüje is. Hát így indul a magyar iparpártolás, amin méltán kacaghat — Bécs.

— Tisztujtás az iparosiak önképző körében. Az iparosiak önképzőköre a múlt vasárnapon tartotta tisztujtó közgyűlését, a következő eredményével: Elnöknek egyhangulag Varga Ferenc tanítót választották meg. Alelnök lett Dosztop N. Lajos, titkár Czirbus József, pénztárnok Török József, gondnok Gerecz Lajos, könyvtárnok Molnár János és szótartó Tóth János; választmányi tagok: Végeler János, Bernáth Elek, Kiss Lajos, Dósa Molnár Antal, Lakos József, Saagh Zsigmond, Cséni István, Kovacs György, Borsos Lajos és Gillicze János; rendezők: Kürti Sz. Imre, Szabó Sándor, Muranyi Ferenc, Papp József, Kovacs Imre, Orbán Géza, Szomódi David, Konkolyos István, Szűcs József és Mihály Károly.

— Halálos elgázolás. Általános ismert alakja volt a városnak a 75 éves Kajtar Veronika, aki a katolikus templom ajtajában árultatta az ostyát, nyaranta pedig a maga ismerős hazaihoz nap-napra bekopogtatott, ostyát kínálni megvételre. Az öreg Kajtar Veronika nem árulgatja többé az ostyát. Halálos balesetnek lett áldozata az öregasszony és annak, hogy nagyohallása mellett nem hallotta meg a feléje kiáltott figyelmeztető szót. F. hó 27-én a katolikus templomhoz vezető keresztúton tipegett volna a Kajtar Veronika s éppen azon hajtottott Váci István fuvaros is, aki észre véve az öreg asszonyt, figyelmeztetve kiáltott, de a szerencsétlen nem hallotta a kiáltást és így megsejt a halálos veszede-

lem. A kocsit elütötte Kajtar Veronika s a kerék éppen a nyakán ment keresztül, halálát okozva a szerencsétlennel. Váci István, a halálos elgázolás önkéntelen okozója, miután az öreg asszony hulláját elszállították a szerencsétlenség színhelyéről, önként jelentkezett a rendőrkapitányságon, ahol a halálos baleset részleteiről kihallgatva, jegyzőkönyvet vettek fel vele.

— Kántorválasztás Mindszentén. A Mindszentén uredésben volt katolikus kántor állást f. hó 24-én töltötték be választás útján, melyet a pályázottak próbaéneklése előzött meg. Próbát énekeltek: Simon Lőrinc mohai kántor, Kinczell Győző nagykerési kántortanító, Kiss Gyula toalmási helyettes kántor, Fekete Gyula tiszabólnai kántortanító. Libásy Rajmund mester-szallasi kántortanító és Ambrus János lorrainagyiratosi kántortanító. A próbaéneklés után a közönség a község házához vonult szavazni. A hívek három jelölt körül csoportosultak, akik közül közmegelegedésre, 286 szavazattal Fekete Gyulát választották meg kántornak, két más pályázó közt megosztott 86 szavazattal szemben.

— A zombói csárda hősei. Márta István, Molnár Mihály, Molnár Sándor és Dudás Márk dorozsmai legények ez évi február 25-én az úgynevezett zombói csárdában mulattak és némi italok felszívása után nekik est az ott békeségben iddögölő Maróti Mihály és Mészáros Kálmán nevű cimboráiknak, hogy őket minczen különösebb ok nélkül, merő hősökédsébbel botokkal elverjék. A hősökédsébb legények ezért a virtusért a szegedi büntető törvényszék elé kerültek, ahol a hasonló verekedésért már büntetve volt Márta Istvánt két heti, Molnár Mihályt és Molnár Sándort 10—10 napi Dudás Markot pedig 8 napi fogházra ítélték el jögerősen.

9 „EMULSIÓ“

név alatt azor egynemű folyadék értendő, melyet olaj vagy zsiradék vízzel való keveréke ad. A tej és tejföl természetes emulsiók, melyekben a zsiradék a legapróbb cseppekre van szétosztva és egyenletesen elosztva. A SCOTT-féle EMULSIÓ teljesen hasonló összetételű, amely a legfinomabb norvégiai gyögycsukamájolajból készül, és nétrón hypphosphitok hozzáadásával. Mindazon esetekben, mikor a csukamájolaj használatát ajánlatos, a SCOTT-féle EMULSIÓ előnyben részesítendő, mert az határozottan jó ízű és a mellett igen könnyen emészthető.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódságának jele: a hátán nagy csukát vivő házszedő védjegy. VII. 2—2.

Kapható minden gyögyszertárban.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beklédés ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL

„Városi gyögyszertár“

BUDAPEST, IV., Váciútca 34/50

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Feloldósszerkesztő: BÀNÁLVI LAJOS.
Kadótulajdonos „Szentés és Vidéke“ könyvnyo. noz

Széna eladás.

Kittünő minőségű szénám van eladó, kis- és nagy mennyiségben.

Spitzer Adolf, III. t. 24. sz. 1-1

A Csongrádmezei takarékpénztár részvénytársaság felszámolásban üzleti zárszámadása az 1905. évről.

TARTOZIK.		Felszámolási mérleg-száma.		KÖVETEL.		
VAGYON.		TEHER				
134	Felszerelés — — —	200	—	2	Alapítke — — —	2074 99
146	Szentés-vidéki tkp-nál betét	67 99	—			
150	Szentés-vidéki takarékp.	1807	—			
		2074 99	—			2074 99
Veszteség- és nyereség számla.						

VESZTESÉG.		NYERESÉG.			
158	Váltóknai — — —	1336 42	133	Kamatbevételek — — —	259 67
147	Perköltségek — — —	1000	—	Veszteség egyen'eg	2190 94
151	Üzleti költségek — — —	114 19	—		
		2450 61	—		2450 61

Szentés, 1905. évi december hó 31. én.

Dr. László Vilmos, Danielisz Károly, Török Imre, Soós Ferenc, Dr. Eszéri Lajos.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. Szentés, 1906. márczius 24. én.

Bugyi Antal, Hoffmann Jakab, Vass Imre, Beéch Márton, Brüll Ferenc,
f. h. elnök. felügyelő bizottsági tagok.

A szentesi kereskedelmi részvénytársaság felszámolásban bejegyzett cégnek 1905-ik évi zárszámadása.

TARTOZIK.		Felszámolási mérleg-száma.		KÖVETEL.		
VAGYON.		TEHER				
80	Szépe Antal — — —	303 40	—	84	Dr. Péter Albert — — —	180 87
81	Szentés-vidéki tkp-nál betét	151 80	—	2	Alapítke 1905 jan 1 én volt	198 16
		455 20	—		Folyó évi nyereség — — —	76 17
						274 33
						455 20
Veszteség- és nyereség számla.						

VESZTESÉG.		NYERESÉG.			
	Nyereség egyenleg — — —	76 17	79	Kamat — — — — —	5 86
			83	Költség — — — — —	70 31
		76 17			
					76 17